

คำนำสำนักพิมพ์

ประเทศไทยเป็นเมืองสวนเมืองน้ำ โดยเฉพาะบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำภาคกลางอันเต็มไปด้วยคูคลอง ยิ่งหากย้อนกลับไปทำสิบกสิบกปีก่อนแม่น้ำลำคลองนั้นถือเป็นเส้นทางสัญจรสายหลัก มีเรือเป็นพาหนะเดินทางเรือมีหลากหลายประเภท แต่ละประเภทออกแบบมาเพื่อการใช้งานเฉพาะอย่าง บ้างออกแบบมาให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม เช่น ความตื้นลึกของลำน้ำ สภาพเกาะแก่ง เรือหลายประเภทมีชื่อเรียกแปลกๆ แสดงให้เห็นว่ารับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ

สิ่งน่าสนใจเหล่านี้ ใครจะรู้เรื่องราวดีไปกว่าผู้ “เกิดในเรือ” และมีชีวิตผูกพันกับสายน้ำมาโดยตลอดอย่าง ส. พลายน้อย

นอกจากเรื่องเล่าจากประสบการณ์จริงของคนช่างสังเกตช่างจดจำ อย่างเรื่องส่วนประกอบของเรือ การป้องกันและแก้ไขอันตรายที่เกิดจากการใช้ชีวิตกลางแม่น้ำลำคลอง การหาอยู่หากินของผู้คนที่อาศัยเรือเป็นเครื่องมือทำมาหาเลี้ยงชีพ เทศกาลหน้าน้ำ ฯลฯ แล้ว ผู้เขียนยังได้สอดแทรกเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย ความเชื่อ และตำนานอื่นๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าของตน ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้กว้างขวางขึ้นอีกด้วย

แม้การอยู่อาศัยใช้เรือเป็นบ้าน หรือการทำมาหาเลี้ยงชีพในเรือจะกลายเป็นอดีตไปแล้ว แต่อดีตที่สะท้อนภูมิปัญญาชาวบ้านสมัยก่อนก็เป็นอดีตที่มีค่า น่าจดจำ และอาจนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้ในอนาคต โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยก็ยังคงเป็นเมืองสวนเมืองน้ำอยู่จนถึงทุกวันนี้

พิมพ์คำสำนักพิมพ์

คำนำผู้เขียน

หนังสือ *เกิดในเรือ* เป็นหนังสือแนวใหม่ที่ยังไม่มีใครเคยเขียนมาก่อน บางทีจะเป็นเพราะไม่มีคนสนใจชีวิตของชาวเรือว่าเป็นอยู่กันอย่างไร แม้ผู้เขียนเองจะเกิดในเรือ และมีชีวิตเกี่ยวข้องกับเรือมาจนโตก็ไม่เคยคิดที่จะเขียน แต่พอมีผู้สนใจอยากรู้ประวัติของผู้เขียนจึงได้เขียนขึ้น และได้รับความสนใจพอสมควร ซึ่งจะเห็นได้จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาอยู่คราวหนึ่ง และโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้ขออนุญาตนำบางบทไปใช้เป็นบทเรียนอยู่ในปัจจุบัน นับเป็นเกียรติอย่างสูง

หนังสือนี้จะเป็นตำนานของการใช้เรือในประเทศไทยต่อไป เพราะเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า คนอยู่เรือจะหมดไป เรือที่ต่อด้วยไม้ก็จะมีเรือสมัยใหม่จะทำด้วยเหล็กหรือวัสดุอย่างอื่น เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับเรือ เช่น พาย แจว หลักปักเป็นที่ผูกเรือ หรือถ่อที่ใช้ถ่อ ก็หายไปจากตลาด ในเวลานี้เมื่อพูดถึงสิ่งดังกล่าวก็ไม่มีใครรู้จัก ยิ่งเป็นชื่อส่วนประกอบของเรือแต่ละชนิดด้วยแล้ว ก็จะหายไปเรียกกันไม่ถูก

สิ่งที่หายไปพร้อมกับเรืออีกอย่างหนึ่งก็คือ วิชาช่างต่อเรือขนาดใหญ่ เมื่อไม่มีไม้ให้ต่อเรือขนาดใหญ่ได้อีก ช่างต่อเรือก็จะหมดไป เครื่องมือที่ใช้ต่อเรือบางอย่างก็หมดไปด้วย รวมถึงชิ้น น้ำมันยาง และหมันที่ใช้ซ่อมเรือก็จะมีจำหน่าย เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นของป่า เมื่อป่าถูกทำลายหมดไป จะมีอะไรเหลือไว้ให้ใช้

หนังสือ *เกิดในเรือ* ได้ขาดตลาดไปนานแล้ว นักอ่านรุ่นใหม่
หาอ่านไม่ได้ แม้ตามร้านขายหนังสือเก่าก็ไม่มี นักอ่านบางคนถึงกับไป
ตามหาที่บ้านเพราะต้องการจะเก็บไว้ให้ครบ พิมพ์คำลำนักพิมพ์เห็นว่า
ควรจะพิมพ์รักษาต้นฉบับไว้ จึงขอให้ผู้เขียนตรวจใหม่และเพิ่มรูป
ประกอบให้มากขึ้น การพิมพ์ครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นฉบับสมบูรณ์ที่สุด

ก. ภาณุพันธ์

๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

คำนำ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

ความคิดเดิมที่จะเขียนเรื่อง *เกิดในเรือ* นั้น ก็ตั้งใจว่าจะไม่ให้เป็นการเขียนแบบอัตชีวประวัติ จะเขียนเพียงเพื่อแสดงเหตุที่ผู้เขียนเกิดในเรือ แล้วโยนไปถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเรือ ตลอดจนถึงที่ได้พบเห็นและเคยเกี่ยวข้องกับในสมัยเป็นเด็ก ซึ่งในปัจจุบันจะพบเห็นได้ยาก และจะหมดไปในอนาคต แต่เมื่อเขียนเข้าจริงๆ ก็หนีไม่พ้น เพราะชีวิตของผู้เขียนเกี่ยวข้องกับเรือมาจนโต

เรื่องนี้สืบเนื่องมาจาก เมื่อผู้เขียนอายุ ๖๐ ปี มีคนเตือนสติว่า ไม่ควรตั้งอยู่ในความประมาท พุดตรงๆ ก็คือ จะตายวันตายพรุ่งไม่รู้ได้ จึงควรเขียนประวัติขึ้นไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทราบความจริง ผู้เขียนก็ระลึกถึงความตายอยู่ตลอดเวลา เพราะรู้แน่แท้ใจว่ามีวันใดวันหนึ่งก็จะถึงวันที่ทุกคนไม่ต้องการพบ แต่ก็หนีไม่พ้นวันนั้นไปได้

แต่ชีวิตของผู้เขียนที่ผ่านมาไม่มีสาระสำคัญอันใด ไม่ใช่คนมีชื่อเสียง ถ้าจะเขียนก็คงไม่ถึงหน้ากระดาษ จึงเห็นว่าไม่เขียนจะดีกว่า ครั้นต่อมามีคนมาขอเรื่องเกี่ยวกับ “ชีวิตตามคลอง” ที่เคยเขียนลงพิมพ์ในนิตยสาร *สารคดี* ไปพิมพ์เป็นเล่ม ปรากฏว่ามีคนสนใจจนต้องพิมพ์ซ้ำ ภายหลังมีผู้นำไปอ่านทางสถานีวิทยุศึกษา มีผู้ฟังขอให้เขียนเรื่องทำนองนั้นต่อไปอีก ผู้เขียนเห็นว่าเมื่อมีผู้ฟังได้ประโยชน์ก็ไม่ขัดข้อง เขียนไปให้อ่านอีก ๒๐ กว่าตอนเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๔ กล่าวเฉพาะเรื่องของเด็กชาวเรือ และเรื่องของเรือต่างๆ

ครั้งเมื่อมีภาระทางการทำงานอย่างอื่นมากขึ้นและสุขภาพเริ่มทรุด จึงได้ขอระงับไว้เพียงนั้น

ต่อมาเมื่อปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๖ มีผู้ระลึกลงมาเยี่ยม แล้วปรารภเหตุเดิมขึ้นอีก ผู้เขียนจึงเล่าให้ฟังว่าได้เขียนไว้แล้ว ถึงจะไม่ใช้ประวัติทั้งหมด แต่ก็พอแก่การว่าเหตุใดจึงเกิดในเรือ และชีวิตเบื้องต้นเป็นอย่างไร เขาก็ขอดูและบอกว่าจะพิมพ์ เพราะมีเรื่องที่คนสมัยใหม่ไม่ทราบอยู่มาก เป็นความรู้ที่ยังไม่แพร่หลาย ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่เรียบร้อย เพราะเป็นการเขียนให้อ่านทางวิทยุเป็นคราวๆ ต้องรีบเขียนให้ทันเวลาจึงมีขาดมีเกินไปบ้าง จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเสียก่อน แต่แล้วก็เก็บไว้ไม่มีโอกาสได้แก้ไขเป็นเวลาเกือบครึ่งปี

จนกระทั่งคุณประวิทย์ สุวณิชย์ มาเห็นต้นฉบับแล้วขอเอไปอ่าน และเห็นว่ามีส่วนจะจัดพิมพ์ได้ จึงคาดคั้นขอให้แก้ต้นฉบับโดยรวดเร็ว ประจวบกับสำนักพิมพ์สารคดีจะจัดพิมพ์เรื่องของอยุธยา ผู้เขียนเห็นว่าเรื่องที่เขียนไว้นี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เห็นภาพของอยุธยาในส่วนที่เกี่ยวกับชีวิตของชาวเรือ จึงตกลงแก้ไขให้ตามความประสงค์

ผู้เขียนรู้สึกภาคภูมิใจมากที่ได้ “เกิดในเรือ” ถึงจะมีบางคนดูแคลนว่าไม่มีเชื้อสายขุนนาง แต่พ่อกับแม่ก็ดำรงฐานะมิได้ต่ำต้อยกว่าขุนนางเลย กลับเป็นที่พึ่งของขุนนางและข้าราชการบางคนในสมัยนั้น

เสียอีก การที่ได้เกิดในเรือและมีชีวิตเกี่ยวข้องกับเรือมาจนโต ทำให้ผู้เขียน ได้มีความรู้และประสบการณ์ซึ่งไม่มีในหนังสือเล่มใดกล่าวไว้ และชีวิตที่ผ่านมาเป็นชีวิตที่ต้องพึ่งตนเอง ทำอะไรเองเป็นส่วนมาก ปกครองตนเอง คิดตัดสินใจทั้งในด้านการเรียนและการงานมาตลอด จะผิดพลาดล้มเหลวหรือประสบความสำเร็จก็เพราะการตัดสินใจของตนเองทั้งสิ้น

นิสัยสันดานดังกล่าวจะได้รับจากแม่มาก เพราะแม่เป็นคนอดทน ไม่เคยเอ่ยถึงความยากลำบาก มีความขยันหมั่นเพียรทำอะไรเอง ถ้าไม่เหลือกำลังลากก็ไม่ออกปากบอกแขกช่วยแบกหาม ของใช้บางอย่างแม็ก็นำด้วยฝีมือของแม่ เช่นพายที่ใช้พายเรือ แม็ก็นำเครื่องมือเพียงมีดกับบทำพายไว้หลายขนาด ผู้เขียนยังเก็บพายที่แม่ทำให้เด็กพายเล่นไว้เล่มหนึ่ง และที่สำคัญที่สุด แม่ไม่เคยห้ามปรามเรื่องการซื้อหนังสืออ่านในวัยเด็กผู้เขียนจึงซื้อหนังสืออ่านได้มากกว่าซื้อของเล่น เมื่อเรียนชั้นมัธยมชั้นต้นที่บ้านถูกผู้เขียนยึดครองเกือบหมดเพื่อเอามาใส่หนังสือ แต่แม็ก็นิยามว่ากล่าวอะไร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสอ่านหนังสือที่อยากอ่าน ซึ่งอาจเป็นสิ่งบันดาลใจให้ชีวิตของผู้เขียนต้องเกี่ยวข้องกับหนังสือมาโดยตลอด

หนังสือเล่มนี้พิมพ์เสร็จเมื่อแม่มีอายุ ๙๐ ปีพอดี และตั้งแต่ผู้เขียนได้เขียนหนังสือพิมพ์เป็นเล่มมาก็มาก ยังไม่เห็นเล่มใดที่เหมาะสมควรจะยกเป็นเครื่องบูชาพระคุณของแม่เท่ากับเล่มนี้ เพราะนอกจากแม่จะเป็นผู้ให้กำเนิดและผู้เขียนได้ “เกิดในเรือ” แล้ว ความรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้ แม่มีส่วนอยู่มาก เมื่อผู้เขียนนึกอะไรไม่ออก ไปถามทบทวนความรู้เก่า แม็ก็นำได้อย่างแม่นยำ

ในโอกาสที่แม่มีอายุ ๙๐ ปี ผู้เขียนขอยกเอาความดีอันจะพึงมี
อยู่บ้างจากหนังสือเล่มนี้ เป็นเครื่องบูชาความดีของแม่ที่กล่าวมาแต่ต้น
จนผู้เขียนได้มีสติปัญญาเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาได้

ก. พลายน้อย

มีนาคม ๒๕๓๗

สารบัญ

๑. เหตุที่เกิดในเรือ	๑๓
๒. การหัดว่ายน้ำ	๒๕
๓. วิชาของคณอยู่เรือ	๓๗
๔. การเสี่ยงภัยของชาวเรือ	๕๑
๕. การรักษาเรือ	๖๑
๖. แม่ย่านาง	๗๓
๗. เรือขุด	๘๗
๘. เรือต่อ	๑๐๕
๙. เรือไทยเชื้อสายจีน	๑๑๙
๑๐. เรือหลายเชื้อชาติ	๑๓๗
๑๑. ส่วนประกอบของเรือ	๑๕๗
๑๒. เรือกลไฟ	๑๖๙
๑๓. ขึ้นคาน	๑๘๑

๑๔. การซ่อมเรือ	๑๙๓
๑๕. สระ	๒๐๕
๑๖. ของเล่นเด็กชาวเรือ	๒๑๕
๑๗. ไปโรงเรียน	๒๒๓
๑๘. นักเรียนโรงเรียนวัด	๒๓๓
๑๙. ระหว่างทางไปโรงเรียน	๒๔๓
๒๐. เทศกาลหน้าน้ำ	๒๔๙
๒๑. เรื่องราวในวัยเรียน	๒๕๗
๒๒. เทียวทุ่ง	๒๖๕
๒๓. เรือเร็ว	๒๗๗
บทสรุป	๒๙๓
ภาคผนวก	๒๙๖
ดัชนีค้นคำ	๓๑๘

“หนังสือและการอ่านคือขุมพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์”

| ๑ |

เหตุที่เกิดในเรือ

“เมื่อผู้เขียนเกิดนั้นเป็นเวลาพระออกบิณฑบาต สมัยก่อนพระที่อยู่วัดตามริมแม่น้ำจะออกบิณฑบาตทางเรือทั้งนั้น ฉะนั้นตอนรุ่งอรุณจะเห็นเรือพระออกบิณฑบาต สีจวรเหลืองไปตลอดคลอง”

“เหตุใดจึงไปเกิดในเรือ” เพื่อนคนหนึ่งถาม “บรรพบุรุษเป็นชาวเรือมาแต่ครั้งไหน”

ใครต่อใครที่รู้ระแคะระคายว่าผู้เขียนเคยอยู่เรือพากันถามแบบนี้ เพราะนึกไม่ถึงว่าผู้เขียนจะเป็นชาวเรือไปได้ ความจริงบรรพบุรุษฝ่ายพ่อก็เป็นชาวบ้าน รกรากดั้งเดิมสมัยปฐมทวดก็เป็นคนเมืองสิงห์ แต่ก็ไม่ใช้ชาวดอน เพราะตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำ มาถึงสมัยพ่อเมื่อชีวิตชาวบ้านจึงมาใช้ชีวิตคู่กับแม่แบบชาวเรือ

บรรพบุรุษทางฝ่ายแม่ก็ไม่ใช้ชาวเรืออีก แม่เกิดที่ปากทะเลจังหวัดเพชรบุรี แล้วภายหลังตาไปทำสวนมะพร้าวที่บางช้าง เมืองสมุทรสงคราม ฉะนั้นพ่อกับแม่จึงเริ่มต้นชีวิตด้วยการขายของสวนจากบางช้างโดยซื้อเรือ ๒ ลำ ลำหนึ่งเป็นเรือข้างกระดานขนาดใหญ่ ทำเป็นเรือสำหรับอยู่อาศัยจอดอยู่กับที่ อีกลำหนึ่งเป็นเรือกระแซงสำหรับบรรพทุกสินค้าคือมะพร้าวจากกรุงเทพฯ

ความจริงก่อนที่พ่อกับแม่จะคิด
ค้าขายทางเรื่อนั้น พี่ชายของพ่อได้มาตั้งบ้านเรือน
เป็นหลักแหล่งอยู่แล้วที่เกาะลอย อำเภอบรรณ
นครศรีอยุธยา ซึ่งในสมัยนั้นเรียกว่า อำเภอ
กรุงเก่า บ้านลุงของผู้เขียนอยู่ริมคลองที่เรียกว่า
คลองทราย เพราะเป็นดินทราย ปากคลองทราย
มาออกที่ท้ายเกาะลอย

พ่อกับแม่เห็นว่าบริเวณปากคลอง-
ทรายเป็นชัยภูมิที่ดี เป็นย่านการค้า เป็นตลาดน้ำ
และอยู่ใกล้กับบ้านพี่ชายซึ่งเป็นแพทย์แผน
โบราณ จึงได้เลือกหาที่จอดเรือเป็นการประจำ
เพื่อผูกเรือจุกักค้ำกับข้าราชการสมัยนั้นมาก
โดยเฉพาะกับนายตำรวจท่านหนึ่ง เป็นตำรวจ
หมอบรรดาศักดิ์เป็นหลวงอุดมคุณารักษ์
ชื่อจริงจำไม่ได้เสียแล้ว รูปถ่ายที่ท่านให้ไว้ปลวก
กัดกินเสียหายหมด ท่านเป็นคนปักษ์ใต้ หลวงอุดม
คุณารักษ์มีบ้านพักอยู่ริมแม่น้ำฝ่งเกาะเมือง
เหนือบ้านพักขึ้นไปเป็นโรงพัก (สถานีตำรวจ
สมัยก่อนเรียกกันว่าโรงพักทั้งนั้น) สร้างด้วยไม้
เป็นเรือนชั้นเดียวใต้ถุนสูง

พ่อกับแม่ได้เลือกบริเวณหน้าบ้าน
หลวงอุดมคุณารักษ์เป็นที่จอดเรืออย่างถาวร

และที่ข้างโรงพักเป็นท่าเรือจ้าง มีคนไปมาอยู่
เสมอ สะดวกในการติดต่อทั้งบนบกและในน้ำ
พอได้ปลุกมะพร้าวไว้หน้าโรงพักและหน้าบ้าน
พักตำรวจหลายต้น ดูเหมือนจะยังมีเหลืออยู่
จนถึงเวลานี้

บริเวณที่จอดเรือเป็นเขตประวัติ-
ศาสตร์ ฝั่งที่เรือจอดคือฝั่งเกาะเมือง ถ้าเป็น
ครั้งบ้านเมืองดีก็เรียกได้ว่าจอดเรืออยู่ใกล้
กำแพงกรุงศรีอยุธยา และตรงนั้นเป็นคลอง
สองคลองมาบรรจบกันพอดี คือคูชื่อหน้าที่
ไหลผ่านหน้าพระราชวังจันทร์เกษมมาบรรจบ
กับปากคลองทรายดังกล่าวข้างต้น พื้นดินที่
อยู่ระหว่างคลองสองคลองนี้จึงกลายเป็นเกาะ
เรียกว่า “เกาะลอย”

คูชื่อหานี้ได้รับกระแสน้ำจากทั้ง
แควแม่ น้ำป่าสักและแควแม่ น้ำลพบุรีไหลมา
รวมคลองเดียวกัน คูชื่อหานี้จึงลึกและกว้าง
(ในปัจจุบันตื้นและแคบ)

มีผู้เล่าว่าในสมัยรัชกาลที่ ๕ กรม
ขุนมรุพงษ์ศิริพัฒน์ แต่ครั้งเป็นกรมหมื่น ได้
เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑลกรุงเก่า ได้ปลุก
ที่พักอยู่ที่ท้ายเกาะลอย เรียกกันในครั้งนั้นว่า

“ตำหนักตะพานเกลือ” เพราะมีวัดร้างชื่อวัดตะพานเกลืออยู่บริเวณนั้น
วัดหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนินประพาสหัวเมืองฝ่ายเหนือก็ได้ประทับพักผ่อน
ที่ตำหนักนี้ครั้งหนึ่ง (ปัจจุบันบริเวณนี้เป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา)

วัดตะพานเกลือมีชื่อปรากฏอยู่ในพระราชพงศาวดาร เมื่อครั้ง
พระเจ้ากรุงหงสาวดียกกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา ได้ให้พระเจ้าอังวะ
บุตรเขยตั้งค่ายที่ตำบลวัดตะพานเกลือนี้ แล้วกะเกณฑ์ไพร่พลให้ขุดดิน
ถมเป็นถนนจากฝั่งวัดตะพานเกลือข้ามคู่อ้อมหน้าเข้าประชิดกำแพงเมือง
โดยเอาวิธีการของพระรามจงถนนเข้ากรุงลงกามาใช้ แต่ว่าผู้คนล้มตาย
เสียมากต่อมาก เพราะไทยเอาปืนใหญ่ยิงกราดออกมา ถึงกระนั้นพระเจ้า
หงสาวดีก็ไม่ย่อท้อ ตรัสว่าตายคนหนึ่งได้ดินเจ็ดแปดกอนก็ยังดี ด้วยการ
เอาชีวิตคนเข้าแลกกับก้อนดินแบบนี้ พม่าใช้เวลาขุดดินอยู่ ๓ เดือนก็พูน
ถนนจนถึงฟากกำแพงพระนคร

คลองทรายที่กล่าวถึงข้างต้นนั้นอยู่ทางตะวันออกของเกาะลอย
เป็นคลองที่ขุดภายหลังคู่อ้อมหน้า เพื่อระบายน้ำจากแควป่าสักไม่ให้พุ่ง
ไปทางพระราชวังจันทร์เกษมมากนัก ปากคลองทรายตรงกับที่จอดเรือ
ของพ่อ ที่ปากคลองนี้มีวัดอยู่ ๒ วัดคือ วัดนางคำกับวัดกระโจมน

ทั้งสองวัดนี้มีประวัติศาสตร์ที่จะเล่าได้อีกเหมือนกันคือ เมื่อ
ฉลองวัดนางคำนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (สมเด็จพระบรมราชาธิราช
ที่ ๓) ได้เสด็จพระราชดำเนินด้วย เข้าใจว่าจะประทับเรือพระที่นั่งมาขึ้นบก
ตรงบริเวณปากคลองทรายในเวลานี้ (เพราะตอนนั้นยังไม่ได้ขุดคลอง-

หมอต้าแยที่ท่าตลอดเป็นผู้ชายชื่อพัด จะเขียนอย่างไรไม่ทราบ ในสมัย ๑๐๐ ปีก่อนโน้นคงจะไม่ตั้งชื่อพิสดารมากนัก น้องสาวของ หมอพัดชื่อเพา จะมาจากลำเพา หรือตะเภา หรือลำเภาอะไรก็ไม่ทราบแน่ อีกเหมือนกัน หมอพัดนอกจากจะมีความรู้ในเรื่องหมอต้าแยแล้ว ก็ยัง ชำนาญในเรื่องพิธีรีตองต่างๆ อีกด้วย หมอดูก็เป็น เมื่อผู้เขียนคลอด ออกมาแล้ว หมอก็บอกกับแม่ว่า

“เจ้าคนนี่เห็นจะพึ่งได้ วันเดือนปีตกลเลขหกทั้งนั้น เป็นพวก เศษแปด”

ผู้เขียนเกิดวันศุกร์ เดือน ๖ ปีมะเส็ง นับตามแบบโบราณจะ ตกลเลข ๖ ทั้งนั้น มารู้อายุหลังว่า หมอพัดทำนายตามตำราเศษพระจอม ซึ่งกล่าวว่า “เศษแปดจะเป็รื่องยศ ปราบกฏกระเดื่องดิน ศฤงคารสถานถิ่น ทั้งอำนาจวาสนา”

เรื่องหมอดูนี้แปลก แม่เล่าว่าตอนเป็นเด็กยังไม่ได้เรียนหนังสือ หมอดูชาวจีนทายว่าจะได้รับราชการ อีกคนหนึ่งทายว่าจะรับราชการ ไม่ตลอด จะเกิดความเบื่อหน่ายลาออกเสียก่อน นับว่าแม่นมาก

หมอพัดคงจะรู้ตำราโบราณ จึงได้แนะนำให้พ่อนำภรรยาของผู้เขียน ไปฝังไว้ที่ต้นไม้ใหญ่ ณ วัดกระโสมที่กล่าวถึงข้างต้น

เรื่องข้างกระดานล่าที่ผู้เขียนเกิดนั้น คนชาวกุ้งหรือคนที่อยู่ใกล้ แม่น้ำคงไม่รู้จัก ถึงคนที่เคยอยู่ตามริมแม่น้ำลำคลองก็เชื่อว่ารู้จักกันไปทั่วทุกคน เพราะเรือแบบนี้ไม่ได้แจวขึ้นล่องให้เห็นบ่อยนัก และนับวัน จะสูญไปไม่มีใครคิดทำขึ้นมาอีก

ตลาดน้ำที่หน้าวัดมณฑป
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา